

PĚCHOTNÍ ROZHLEDY

Redaktor: Plukovník pěch. Adolf Hálka.

R Í J E N 1938.

Podplukovník pěch. Frant. Šantorá:

Zásobování municí u zasazené pěší roty v útočném boji.

Zásobování a odsuny u jednotek pěchoty se co do způsobu provedení — vyjma velké použití motorových vozidel u vyšších jednotek k těmto účelům — ani ve světové válce, ani po ní téměř vůbec nezměnily. Zatím co organizace jednotek pěchoty, její přímé vybavení novými a zdokonalenými prostředky palby a nové nebo zdokonalené prostředky boje působící v její prospěch, vynutily si od roku 1914 velké změny co do způsobu boje pěchoty, zůstala činnost služeb u vojskového tělesa téměř nezměněna a činnost zásobovací a odsunové služby je dnes prováděna u nižších jednotek pěchoty všech armád týmiž prostředky a týž způsobem jako před světovou válkou.

Také naše nové předpisy G-III-1, Služby v poli a P-I-3, Cvičební řád pro pěchotu, plní výcvik nepřináší o zásobování nižších jednotek pěchoty municí v boji celkem nic nového; jedinou podstatnou změnou je předvídání možnosti použít k zásobování municí obrněných vozidel (P-I-3, čl. 502 a 509), kdežto všechna ostatní nařízení směřující k tomu, aby bojující jednotky měly dostatečný počet munice, nalezneme v různé formě již v předválečných výcvikových předpisech všech armád.

Je proto plně oprávněna otázka, zda při stálém zdokonalování prostředků palby pěchoty, zvláště jejich lehkých zbraní (lehkých kulometů, granátometů, protitankových pušek), používaných přímo v palebném sledu, můžeme ponechat beze změny dosavadní způsob zásobování nižších jednotek pěchoty municí, aniž se to nepříznivě odrazí na jejich bojové činnosti. Podobně je tomu i se zásobováním těžkých kulometů, minometů, kanonů proti útočné vozbě a doprovodných děl municí; u nich jest však problém zásobování těchto zbraní municí často zjednodušen a ulehčen jejich umístěním v hloubce útočné nebo obranné sestavy.

Předpis P-I-3 nařizuje v čl. 504 povšechně: „Všichni velitelé jsou povinni pečovat o to, aby jejich jednotka šla do boje vždy s úplnou dávkou munice; musí vědět, kolik jí přibližně bylo spotřebováno, a dbát, aby byla včas doplněna.“

Těmito slovy našeho Cvičebního řádu je rozvržena odpovědnost za dostatečné počty munice u bojujících jednotek a za její stálé doplňování na všechny velitele pěchoty. Tato odpovědnost není malá, protože podmínkou úspěšného vedení útočného i obranného boje je získání převahy palby nad nepřítelem (P-I-2, čl. 95); převahy palby můžeme pak dosáhnout jen velkou výkonností zbraní, závisící ve stejné míře jak na technických vlastnostech zbraní, tak i na počtech munice, které pro tyto zbraně máme. Sebe lepší a dokonalejší kulomet, granátomet a pod. nebude nám nic platný, nebudeme-li moci využít plně mohutnosti jeho palby pro nedostatečný počet munice.

Tak docházíme především k otázce, zda s počty munice u našich lehkých pěchotních zbraní podle dosavadních předpisů vystačíme tak dlou-

ho, aby nebylo potřeba doplňovat munici za okolností pro nás příznivých, kdy bychom mohli třebaš narazit i na obtíže nepřekonatelné; dále k otázce, jak zařídit doplňování munice u pěších jednotek v boji stále pod zorným úhlem nařízení našeho Cvičebního řádu, že všichni velitelé musí dbát o včasné doplňování munice.

První otázku, jak dlouho vystačí pěchota s 1. sledem munice, řeší ve svém článku „Zásobování municí u pěchoty“ (VR. čís. 4 a 5/1938) major gšt. L. Marčál; výpočtem přibližné spotřeby střeliva dochází k závěru, že 45 nábojů na pušku vystačí pro postup do hloubky 800 m (rozděluje spotřebu na dva cíle po 400) a 950 nábojů na lehký kulomet pro postup do vzdálenosti 1200 m (dvakrát po 600 m). K tomu uvádí major gšt. Marčál, že ve světové válce měly všechny armády skoro vždy dostatek pěchotní munice, ačkoli počet samostatných zbraní byl ke konci světové války jen o málo menší, než nyní. Podle jeho výpočtu by munice postačila 1. sledu u roty v útočném boji, a to jak za přibližování a zjednávání dotyku, tak i při útoku k dosažení dvou cílů v celkové hloubce 800 m, a potřeba doplnit munici jednotek palebného sledu by nastala teprve po dosažení 2. cíle.

Nepolemisuji s vývody majora gšt. Marčála, poněvadž čísla jím uváděná jsou celkem správná a přijatelná, připomínám jen tu důležitou okolnost, že dnešní zbraně jsou daleko výkonnější, než byly zbraně ve světové válce (na příklad lehké kulometry), ale při tom dotovány pro velké zatížení pěšáka daleko menším počtem střeliva. Také útok není veden vždy jen do hloubky 800—1200 m a nebude vždy a u všech útočících jednotek tak plynulý, aby se dala vzít rychlost pohybu pěšáka 100 m za 6 minut při útoku (s kterou počítá major gšt. Marčál), jako neměnitelný základ pro výpočet spotřeby munice v boji. Na příklad bavorský pěší pluk 15 útočil dne 4. IV. v jarní ofenzivě Němců ve směru na Amiens od 8.30 hodin; postoupil do 12 hodin asi o 900 m, po poledni postoupil dále ještě o 600 m a v 15 hodin byl zastaven; v 19 hodin musil odrážet ještě francouzský protiútok. Takových případů můžeme najít v historii světové války nespočetné množství.

Chci tím poukázat na to, že schematické výpočty spotřeby munice v boji jsou velice klamné a že žádný velitel nemůže nikdy říci: „Mám útočit do hloubky 800 m; trvání útoku bude $8 \times 6 = 48$ minut, vojín vystřelí průměrně za jednu minutu jednu ránu z pušky, t. j. celkem při celém útoku 48 ran z pušky a $8 \times 80 = 640$ ran z lehkého kulometu.“ Má-li úderník podle tabulky výzbroje a munice družstva (P-I-2, čl. 524) 60 nábojů do pušky a družstvo celkem 1070 nábojů do lehkého kulometu, nemusil by podle tohoto výpočtu žádný velitel provádět zvláštní přípravy na doplňování munice svých jednotek v boji až do hloubky 800 m; byl by však často trpce zklamán. Postačí jen dvě až tři několikaminutové zastávky, k nimž je družstvo palbou nepřítele přinuceno a při kterých podle našich výcvikových předpisů umlčuje palbou buď odpor bránící mu v postupu nebo podporuje palbou postup sousedních družstev (P-I-2, čl. 567 a 581), aby byl celý výpočet spotřeby munice úplně změněn; změněn bude tím více, vezmeme-li v úvahu ne jen jednu ránu z pušky a 80 ran z lehkého kulometu za jednu minutu, ale číslo deseti ran z pušky, které může vystřelit při přerušení pohybu za 1 minutu dobře vycvičený vojín, a praktickou rychlost střelby lehkého kulometu až 200 ran za minutu (P-I-2, čl. 17 a 19). K tomu přistupuje u roty dnes ještě starost o zásobování granáto-

metů moderních vzorů, jejichž poměrně velký dostřel bude svádět velitele k palbě již na větší vzdálenosti od nepřítele, takže spotřeba munice do této zbraně roty bude jistě daleko větší, nežli byla spotřeba granátů pro granátometry starých vzorů.

Časté, třebas i ne dlouhé zastávky některých jednotek v postupu jsou jistě více než pravděpodobné při každém útoku, i když celkový ráz útoku bude plynulý a každý velitel musí být proto vždy připraven na nutnost doplňovat během boje municí svých jednotek. Plněním nařízení o šetření municí může každá jednotka zmenšit spotřebu střeliva v boji jen do určité míry, pokud toto šetření nejde na vrub získání převahy palby nad nepřítelem.

I doplňování munice po dosažení cílů má své stinné stránky. Vyžaduje stanovení většího počtu útočných cílů poměrně malé hloubky a delších zastávek na nich, během nichž je doplňování munice prováděno; tím je však brzděn průběh útoku a hrozí nebezpečí, že útok ustrne vůbec.

Major gšt. německé válečné akademie píše v svém článku Ustrnutí útoku a jeho překonání: „Kdo útočí od cíle k cíli, dává se v nebezpečí, že jeho útok ustrne před dosažením konečného cíle. Vzdává se rychlosti jednání, překvapení a ponechává nepříteli čas k provedení odvetné akce. Velitel má se vystríhat toho, brzdit bez naléhavého důvodu elán útoku, a proto má určit cíl útoku co možná nejdále, všeobecně nejméně v postavení dělostřelectva.“

Totéž nařizuje konečně i náš předpis P-I-2 v čl. 234, kde je psáno: „Zastávky nutné k uspořádání a přípravě jednotek a zastávky vnučené nepřítelem, musí být omezeny na nejnutnější míru.“

Můžeme proto říci, že podle různých okolností (hloubka útoku, mohutnost podpory útoku těžkými kulomety, minomety, dělostřelectvem, tanky a letectvem) budou případy, kdy jednotky pěchoty vystačí při útoku s municí 1. sledu až do dosažení nařízeného cíle; naopak však nemůže žádný velitel na tento předpoklad spoléhat a opominout učinit přípravy k doplnění munice i během boje (ve smyslu nařízení Cvičebního řádu, polní výcvik). Přípravy musí být takové, aby rychlost postupu pěchoty při útoku nebyla nutností zásobovat jednotky municí zpomalována a vůbec nemělo by být doplňování munice příčinou zastávek při útoku.

Je splnění tohoto požadavku u roty proveditelné?

II.

Způsob zásobování municí u zasazené pěší roty je nařízen předpisem P-I-3, čl. 505. Pojednejme nejdříve o všech možnostech, které mohou podle nařízení předpisu P-I-3 při zásobování municí nastat u družstva, čtyř a roty.

1. Družstvo.

Způsob zásobování střelivem je nařízen předpisem P-I-2, čl. 562 a 566. Velitel družstva dohlíží na předepsané použití střeliva pomocníků a úderníků, dbá, aby bylo šetřeno střelivem a aby střelivo nezůstalo u raněných a padlých. Hlásí veliteli čtyř, vystřílí-li družstvo, hlavně lehký kulomet, polovinu nábojů. Podle rozkazu velitele čtyř určuje volné pomocníky, podle okolností i granátníky nebo i druhé vojíny, bez kterých se může obejít, k donášení munice z muniční výdejny roty. Vojíní určení velitelem družstva jako nosiči munice donášejí tuto z muniční výdejny roty přímo až ke družstvu.

Přidělil-li velitel roty k muniční výdejné roty jako nosiče munice mužstvo, od záložní čety, donáší munici až k četám palebného sledu; určování nosičů munice družstvy palebného sledu potom pomíjí.

Podle toho je činnost velitele družstva při zásobování střelivem dosti jednoduchá; velitel družstva odpovídá hlavně za účelné šetření municí u družstva a za včasné hlášení spotřeby poloviny střeliva veliteli čety. Tento způsob zásobování municí v útočném boji je u družstva vždy stejný a nemění se.

2. Četa.

Velitel čety zjišťuje počet munice u čety na každém dosaženém cíli a hlásí jej veliteli roty. Hlásí veliteli roty vždy, když četa vystřílela asi polovinu munice. Tato povinnost velitele čety je velice důležitá, poněvadž podle jeho hlášení může velitel roty předvídat a zařídit včas doplnění munice, aniž čeká na hlášení o spotřebě poloviny munice, které může dojít ve chvíli nejméně vhodné. Je to zároveň i kontrola toho, zda nezapomněli velitelé družstev hlásit během boje vystřílení větší části střeliva.

Po hlášení velitele čety veliteli roty o vystřílení poloviny munice mohou nastat u čety tři případy, a to:

a) Velitel roty dodá doplňky munice svými nosiči od záložní čety až k četě palebného sledu. Tento případ je pro velitele čety nejjednodušší, protože další dodávání střeliva družstvům je při malé šířce a hloubce útočného tvaru čety (150 m) již snadné a může být provedeno bez velkých zpětných a bočních pohybů nosičů munice.

b) Velitel čety dostal rozkaz velitele roty odebrat munici mužstvem své čety, a to buď v muniční výdejné roty, nebo nemohl-li velitel praporu utvořit svou skupinu nosičů munice, až v muniční výdejné praporu (předpis P-I-3, čl. 505, předposlední odstavec). Velitel čety nařídí družstvům, kolik vojinů určit jako nosiče munice, shromáždí je, určí jim jako velitele poddůstojníka nebo spolehlivého vojína a odešle je k muniční výdejné roty (praporu). U čety muniční výdejnu nezřizuje; tento způsob zásobování municí družstev palebného sledu je pro četu již daleko nepříznivější, je pomalý a odcházení jednotlivých vojinů dozadu, při čemž od čety odchází již celá skupina vojinů, působí nepříznivě na morálku útočících.

c) Doplnění munice nemůže být provedeno a velitel čety nařídí vyrovnání munice mezi družstvy, jsou-li rozdíly v počtech značné. Proberu později podrobně hlavně průběh zásobování municí podle způsobu a) a b), poněvadž v případě uvedeném za c) jedná se jen o chvilkovou výpomoc těm družstvům čety, která vystřílela nejvíce munice, na újmu družstev jiných.

3. Rota.

Velitel roty vyžaduje munici u velitele praporu tehdy, když mu bylo hlášeno nebo když má za to, že čety spotřebovaly polovinu své munice a nenařídil-li zásobování municí velitel praporu jinak. Zároveň hlásí vždy včas veliteli praporu místo, kam chce, aby mu byla munice dodána, t. j. kde zřídí muniční výdejnu roty. Podle předpisu P-I-3, čl. 505 má být muniční výdejna roty zřízena v blízkosti velitele roty nebo na místě, s nímž lze udržet dobré spojení. Má být chráněna před nepřátelskou pěchotní palbou a pozorováním a mít skryté přístupy. Jejím velitelem je zpravidla výkonný rotmistr, jemuž přidělí velitel roty nutný počet mužstva od záložní čety jako nosiče munice, nejsou-li všechny čety zasazeny. Podle si-

tuace, terénu a prostředků, kterými velitel praporu disponuje, může nastat několik případů, a to:

a) Muniční vozidla praporu popojedou podle rozkazu velitele praporu až k muniční výdejné roty; od ní dostanou družstva palebného sledu munici podle 2 za a) a 2 za b). V tomto případě není zřizována muniční výdejna praporu.

b) Muniční vozidla popojedou co nejdále vpřed a velitel praporu zřídí na vhodném místě muniční výdejnu praporu; k donášení munice z muniční výdejny praporu do muniční výdejny roty určí buď jednotku nosičů ze své zálohy, nebo si vyžádá potřebný počet nosičů munice od pluku (ze zálohy pluku nebo od pracovních jednotek přidělených pluku). Donášení munice z muniční výdejny roty k družstvům palebného sledu se provádí opět podle 2 za a) a 2 za b).

Oba tyto případy jsou pro velitele roty stejné; munice je péčí velitele praporu dopravena až na místo hlášené velitelem roty veliteli praporu a mužstvem roty je dopravována k družstvům.

c) Velitel praporu zřídí muniční výdejnu praporu, ale nemá zvláštní svou skupinu nosičů munice, takže municí z muniční výdejny praporu k rotám donášeji nosiči rot. V tomto případě spočívá celá tíha zásobování municí na mužstvu roty; muniční výdejnu roty velitel roty potom zpravidla nezřizuje.

d) Velitel roty nařídí vyrovnaní nebo jiné rozdělení munice mezi četami, nemůže-li být rota municí zásobována (viz poznámku 2 za c).

e) Doprava munice do muniční výdejny roty, podle okolností až k četám palebného sledu, je prováděna péčí velitele pluku s pomocí obrněných vozidel.

To jsou všechny možnosti předvídané našim „Cvičebním řádem pro pěchotu, polní výcvik“ při zásobování roty municí, hlavně v útočném boji, kde je také doplňování munice u jednotek palebného sledu nejobtížnější. Celkem tu vynikají tři hlavní možnosti; při každé z nich je způsob zásobování municí u pěší roty odlišný a bude vyžadovat vždy jiného řešení a jiných příprav od velitele roty, velitelů čet a družstev. Nedá se proto volit jedna z těchto možností teprve během boje, naopak způsob zásobování municí musí být předvídan, přesně určen a připraven již před zahájením boje.

Nejúčelnější, nejrychlejší a nejspolehlivější je zásobování jednotek palebného sledu municí obrněnými vozidly. Nevyžaduje žádných zvláštních příprav, nezatežuje velitele starostmi o způsob doplnění munice, nezmenšuje se útočná síla jednotek odesíláním nosičů munice buď od zálohy nebo přímo od družstev palebného sledu, je proveditelné beze ztrát mužstva, muničních vozů a potahů téměř v každém terénu a téměř za všech okolností. Hlavní jejich výhodou je rychlost, která zaručuje, že jednotky palebného sledu dostanou doplňky munice včas i tehdy, když obrněná vozidla nemohou zajet přímo až do palebného sledu, a složí municí v muniční výdejné roty. Ztráty a poškození obrněných vozidel při dopravě munice do palebného sledu jsou ovšem při dnešním vybavení pěchoty zbraněmi proti obrněným vozidlům možné. Obrněná motorová vozidla jsou ideálním prostředkem na dopravu munice k bojujícím jednotkám; francouzská armáda s nimi počítá a zmiňuje se o nich i náš předpis P-I-3. Je-li předvídáno rozkazem zásobování municí obrněnými motorovými vozidly, ne-

musí ani velitel roty, ani velitelé čet konat zvláštní přípravy na zásobování municí a jedinou jejich činností po této stránce bude včasné hlášení spotřeby a potřeby střeliva nadřazeným velitelům.

Jinak bude, nejsou-li obrněná motorová vozidla k dopravě munice a zásobování municí musí být prováděno prostředky praporů a rot. Podle terénu a situace bude potom doplňování munice u bojujících jednotek někdy snazší, někdy obtížnější, vždy však bude vyžadovat značného počtu mužstva na újmu bojeschopnosti jednotek, provedení bude pomalé a nikdy, ani při sebe lepší přípravě, nelze vyloučit možnost, že vyžadované doplňky munice nedojdou buď včas anebo vůbec na místo určení.

Nepřihlížíme-li k zásobování municí obrněnými vozidly, mohou nastat u roty tři případy dříve již uvedené; povšimněme si jich podrobněji.

1. Munice je dopravena buď muničními vozidly nebo nosiči munice praporu až k muniční výdejně roty; odtud je donášena nosiči munice od záložní čtyř roty až k četám palebného sledu. Mimo zásobování municí obrněnými vozidly je tento způsob doplňování munice pro rotu nejvýhodnější a nejrychlejší. Nevyžaduje žádných zpětných pohybů nosičů munice, pohyby se dějí odzadu dopředu, t. j. tak, jak je vzhledem na účinnost nepřátelské pěchotní palby jediné možné bez velkých ztrát; zásobování municí je možné dokonale připravit. Použijeme ho vždy, umožňuje-li nám terén skrytý pohyb muničních vozidel až k rotám prvního sledu, nebo může-li velitel praporu a roty bez škodlivého vlivu na vedení boje použít části své zálohy jako nosičů munice, nebo konečně i tehdy, má-li velitel praporu přidělenou skupinu nosičů munice od pluku.

Jediné v tomto případě je spolehlivě zajištěna činnost muničních výdejen; skupiny nosičů munice u praporu a roty jsou pak určeny před bojem, takže můžeme podle předpisu P-I-3, čl. 511 provést u vojinů, zařazených do těchto skupin ulehčení odložením nepotřebných součástí ústroje na trén.

2. Munice je péčí velitele praporu dopravována rovněž jako v případě prvním až k muniční výdejně roty. Velitel roty však má zasazeny všechny čtyři, a proto neurčil zvláštní skupinu nosičů munice, takže musí být odbírána munice z muniční výdejny roty nosiči munice čet (družstev).

Tento případ je pro rotu již daleko nevýhodnější; velitel roty musí v boji nařídít velitelům čet, kolik nosičů munice mají určit a kam je mají k odběru munice odeslat, velitelé čet musí totéž nařídít družstvům, shromáždit všechny nosiče družstev, určit jim velitele a odeslat je k muniční výdejně roty. Tento způsob provedení se zdá opět dosti jednoduchý, ale jen na papíře. Představíme-li si v boji pohyby spojek s příslušnými rozkazy, pohyby určených nosičů munice v plném ústroji z palebného sledu zpět k muniční výdejně roty a potom s municí opět dopředu k družstvům palebného sledu a všechny tyto pohyby, mnohdy i příčné, prováděné v účinné palbě nepřátelských pěchotních zbraní, budeme nuceni se nad tím zamyslet a uvažovat nejen o tom, je-li tento způsob doplňování munice účelný, ale i o tom, zda je vůbec proveditelný.

3. Ještě hůře to vypadá v tom případě, kdy nosiči munice rot musí odbírat municí až u muniční výdejny praporu; jejich cesta je ještě delší a únavnější, zvláště tehdy, nemohl-li velitel roty ulehčit nosičům munice odložením části ústroje.

Přezkoušejme nyní, jak budou vypadat tyto různé způsoby zásobování municí rot 1. sledu časově. Začneme s případem nejnepríznivějším,

kdy velitel roty musí určit nosiče munice od jednotek palebného sledu a odeslat je k odběru munice až do muniční výdejny praporu. Hloubka roty v útoku podle předpisu P-I-2, čl. 697 je 300—400 m; rota v záloze praporu je umístěna podle terénu obvykle ve vzdálenosti asi 400 m od rot prvního sledu (čl. 748), takže celková hloubka praporu při útoku je asi 1000 m. Vzdálenost muniční výdejny praporu od palebného sledu bude záviset na terénu a na situaci, nebude proto vždy stejná; ale sotva se dá počítat s možností vysunout muniční výdejnu praporu příliš daleko kupředu. Počítejme však s tím, že velitel praporu zřídí muniční výdejnu praporu ve vzdálenosti 400 m od palebného sledu, což bude ovšem proveditelné toliko v terénu výjimečně příznivém.

Celý postup zásobování municí bude vypadat potom asi takto: Velitel družstva hlásí veliteli čety, že družstvo vystřílelo polovinu střeliva, velitel čety hlásí totéž veliteli čety; velitel roty nařídí četám odeslat po několika vojínech k SV. roty. Je-li SV. roty vzdáleno asi 200 m od družstev palebného sledu, znamená to především, že tuto cestu musí proběhnout spojka dvakrát (od velitele čety s hlášením k SV. roty a od SV. roty zpět k veliteli čety s rozkazem velitele roty). Nejsou-li smluvena zvláštní znamení mezi četami a rotou, znamená to pro spojku nejméně dobu desíti minut. Velitel čety nařídí potom každému nebo jen některým družstvům, aby k němu odeslala podle potřeby 1—2 volné vojiny, určí jim velitele a odešle je k veliteli roty; ten je odešle společně k odběru munice do muniční výdejny praporu. Časově je to doba nejméně pěti minut, než velitel čety nosiče munice shromáždí, potom cesta určených nosičů munice z palebného sledu k SV. roty a dále až k muniční výdejné praporu, v našem případě vzdálenost celkem 400 m, kterou musí vojíní proběhnout v plném polním ústroji a větší část obvykle v palbě nepřátelských pěchotních zbraní. Dostáváme tak dobu nejméně 10 minut, t. j. celkem již 25 minut, a to jsou nosiči munice teprve u muniční výdejny praporu. Odběr munice a cesta zpět za zhoršených ještě podmínek s municí znamená dobu nejméně 20 minut, a tak by dostala družstva doplňky munice nejdříve za 45 minut od hlášení velitele čety o vystřílení poloviny munice. Při tom není počítáno s tím, že družstva jdou během této doby vpřed a že mohou být nosiči munice jak při cestě k muniční výdejné praporu, tak i při zpáteční cestě s municí, upoutání palbou nepřítele na místo i po delší dobu.

Bude-li velitel praporu nucen zřídít muniční výdejnu praporu více vzadu, což bude vzhledem k terénu a situaci případ jistě častý, bude doba potřebná k doplnění střeliva družstev palebného sledu ještě větší. Zpravidla bude to při zjednávání dotyku, kdy je hloubka sestavy praporu daleko větší, nežli při útoku. Během této doby je jistě pravděpodobné, že buď všechna nebo alespoň větší část družstev palebného sledu bude již bez munice vůbec. To však odporuje zásadě, že všichni velitelé musí dbát o to, aby byla munice včas doplňována, a mohli bychom proto tento způsob doplňování munice za útoku ihned vyloučit.

Nemůžeme však vyloučit případy, kdy velitel roty vzhledem na vedení boje nebude chtít a někdy nebude ani moci zmenšovat počty své zálohy o nosiče munice. Může být i v tomto případě předvídan a připraven způsob zásobování municí tak, aby bylo doplnění munice urychleno? Do jisté míry ano. Velitel roty by však musil nařídít před bojem velitelům čet, aby nejdříve byla spotřebována u každého družstva munice jednoho z pomocníků (je v rozporu s nařízením předpisu P-I-2, čl. 562, že je nutno

dbát, aby nejdříve bylo spotřebováno střelivo od úderníků a střelivo u pomocníků zůstalo pohotově co nejdéle) a aby volní pomocníci družstev byli ihned odesláni četou k veliteli roty. Tak by mohl velitel roty odeslat připravené již nosiče munice ihned, jakmile dostane hlášení velitelů čet o vystřelení poloviny střeliva nebo jakmile usoudí, že je polovina střeliva již vystřelena, do muniční výdejny praporu. Tím by byla zkrácena doba, potřebná k donesení munice do palebného sledu nejméně o 15 minut i více, poněvadž právě pohyb určených nosičů munice z palebného sledu zpět je nejobtížnější. I potom však trvá doplňování střeliva tímto způsobem příliš dlouho a je spojeno s četnými ztrátami lidí. Odlehčit nosičům munice nelze v tomto případě vůbec.

Dosti obtížné a pomalé bude zásobování municí i tehdy, má-li velitel roty svou zvláštní skupinu nosičů munice od záložní čtyry a musí ji odesílat k odběru munice do muniční výdejny praporu. Konají tak úplně zbytečnou cestu a jistě bude výhodnější, ponechá-li velitel roty předem určenou skupinu nosičů přímo u předvídané nebo zřízené muniční výdejny praporu, takže nosiči munice konají jen cestu od muniční výdejny praporu k četám. Doplnění munice u čet palebného sledu může být v tomto případě provedeno během 20 minut, ovšem stále za předpokladu, že jest muniční výdejna praporu zřízena ve vzdálenosti asi 400 m od palebného sledu.

Tento způsob zásobování municí je již přijatelnější, zvláště proto, že je možné ulehčit předem určeným nosičům munice roty odložením části ústroje na trén před zahájením boje.

Ještě rychleji a účelněji bude provedeno doplnění munice u jednotek palebného sledu tehdy, má-li nejen velitel roty, ale i velitel praporu zvláštní skupinu nosičů munice od záložní jednotky (u praporu třeba přidělenou od pluku); nosiči munice praporu donesou potom vyžádanou municí do muniční výdejny roty, odkud donáší střelivo zvláštní skupina nosičů munice roty přímo k četám. Nosičům munice může být ulehčeno odložením části ústroje, cesta, kterou konají, je rozdělena na dvě části, není proto tak namáhavá a únavná a koná se jen kupředu, což znamená zmenšení ztrát mužstva. S hlediska velení v boji se omezuje potom činnost velitele roty na určení místa muniční výdejny a vydávání rozkazů veliteli muniční výdejny roty (výkonnému rotmistru), kdežto jinak je velitel roty nucen vydávat nejen svým orgánům, ale i velitelům čet velmi mnoho rozkazů pro zásobování municí. Dnes má velitel roty v boji tolik povinností, že je nutné ulehčit a usnadnit mu jeho činnost všude tam, kde je to jen poněkud možné.

Poslední způsob zásobování municí je nejvýhodnější, poněvadž dává velitelům možnost provést včas vhodné přípravy, zásobování municí jest dostatečně rychlé a ztráty nosičů munice jsou omezeny na nejmenší míru. Má však tu velkou nevýhodu, že se utvořením zvláštních skupin nosičů munice snižují počty mužstva u záložních jednotek roty a praporu.

Tak docházíme z celkového rozboru otázky o zásobování municí pěší roty v útočném boji podle ustanovení našeho předpisu P-I-3 k těmto vývodům:

Způsob zásobování municí musí být vždy určen a zásobování připraveno.

Určení způsobu zásobování municí záleží u roty v tom, že velitel roty oznámí velitelům čet před útokem, zda bude munice dopravována k četám

palebného sledu nosiči munice od zálohy roty nebo zda bude nutné určovat k dopravě munice mužstvo čet palebného sledu; v druhém případě musí i velitelé čet provést určité přípravy, o nichž jsem psal dříve, má-li být doplňování munice u čet urychleno. Pro pomalost provedení a pro možnosti velkých ztrát lidí mělo by však být ustanovení o odesílání nosičů munice od roty k muniční výdejně praporu podle předpisu P-I-3, předposledního odstavce, vůbec zrušeno a místo toho nařízeno, že doprava munice z muniční výdejny praporu k muničním výdejnám rot musí být prováděna zásadně vždy péčí velitele praporu. I u roty bude vždy výhodnější, utvoří-li si velitel roty svou zvláštní skupinu nosičů munice, i když bude nucen vzít mužstvo k tomu potřebné od čet palebného sledu.

Příprava zásobování municí u roty záleží hlavně v určení velitele muniční výdejny, v určení skupiny nosičů munice a v ulehčení jejich ústroje podle předpisu P-I-3, čl. 511. Místo muniční výdejny roty nebude třeba oznamovat, poněvadž se často mění a velitelům čet stačí povšechný poukaz na to, že muniční výdejna roty bude zřízena poblíže SV. roty.

Poradí výhodnosti a účelnosti uvedených způsobů zásobování municí u zasazené pěší roty bude toto:

1. Velitel roty zřídí muniční výdejnu roty a přidělí k ní potřebný počet nosičů munice od záložní čty; munice je dopravována do muniční výdejny roty:

péčí velitele pluku na motorových obrněných vozidlech; munice může být v tomto případě dopravována, kdy je to nezbytně nutné, až k četám palebného sledu, což je nejvýhodnější,

péčí velitele praporu, a to buď přímo muničními vozidly praporu nebo skupinou nosičů munice praporu, což je méně výhodné,

skupinou nosičů od muniční výdejny roty, což je nejnevýhodnější.

2. Totéž jako za 1., velitel roty však nemá zvláštní skupinu nosičů munice a odběr munice z muniční výdejny roty provádí mužstvo čet palebného sledu; způsob pomalý, neúsporný a spojený s většími ztrátami mužstva.

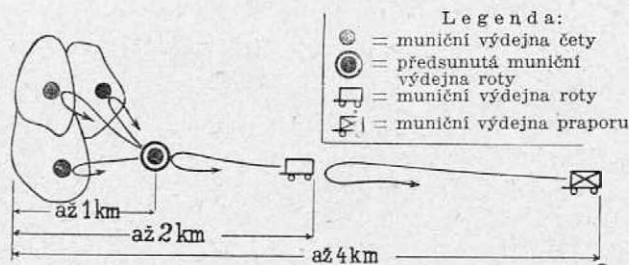
3. Velitel roty nezřídí muniční výdejnu roty vůbec a odběr munice provádí mužstvo čet palebného sledu až z muniční výdejny praporu; způsob nejnevýhodnější, při kterém je stále nebezpečí, že jednotky zůstanou po delší dobu bez munice vůbec.

Možností je při zásobování municí podle našich předpisů několik a způsob provedení bude záviset jak na terénu a situaci, tak i na prostředcích, které budou velitelé pro zásobování municí mít. Avšak improvizovat zásobování palebného sledu municí teprve v boji nelze, nechce-li se velitel roty vydat nebezpečí, že jeho jednotky budou mít nedostatek munice právě ve chvíli, kdy budou střelivo nejvíce potřebovat. Naše předpisy ponechávají velitelům po této stránce snad až příliš mnoho volnosti, takže není vyloučena možnost opominutí potřebných příprav, a to tím více, že se při mírových cvičeních k otázce zásobování municí téměř vůbec nepřihlíží a i cvičení konaná k získání zkušeností při zásobování municí v boji jsou u útvarů jen řídkým zjevem. Určitě se nepřihlíží při cvičeních k zásobování municí tak, aby si velitelé, zvláště nižších jednotek, mohli učinit správnou představu o všech obtížích, které tato činnost velitelů v sobě zahrnuje.

III.

Větší význam než jinde se přikládá řešení otázky zásobování municí pěších rot v ruské armádě, kde je také jen jeden stálý způsob provádění. Otázku zásobování střelivem u pěší roty řeší podle platných předpisů ruské armády D. Nosan Nikolský v 6. čísle časopisu Vojennyj Věstník (ročník 1937) způsobem na první pohled podobným našemu, ale v jádru dosti odlišným.

Schema zásobování roty municí v útočném boji.
(Podle náčrtu v čas. Vojennyj věstník, čís. 6/1937.)

Obr. 1.

Řekl jsem, že se v ruské armádě pohlíží na zásobování pěchoty municí v boji vážněji než jinde. Dokazuje to způsob řešení, neponechávající velitelům žádnou možnost opominutí nebo zanedbání, které by mohlo mít ve skutečném boji nejvážnější důsledky. Vychází se tam z předpokladu, že zásobování municí roty, hlavně v útočném boji, je velice obtížné, protože obvykle bude prováděno v účinné palbě nepřitele a musí být proto pečlivě připraveno.

Pro zásobování čet municí zřizuje velitel roty vždy muniční výdejnu roty, jejímž úkolem je doplňovat stále a včas munici v muničních výdejnách čet. Do muniční výdejny roty je munice dopravována zásadně prostředky praporu, t. j. muničními vozidly praporu, z muniční výdejny roty dopravuje munici do muničních výdejen čet. Do muniční výdejny roty je munice dopravována zásadně prostředky praporu, t. j. muničními vozidly praporu, z muniční výdejny roty dopravuje munici do muničních výdejen čet vždy předem určená zvláštní skupina nosičů munice roty. Do muniční výdejny roty přiděluje každá četa vždy jednoho až dva vojiny.

Velitelem muniční výdejny roty je vždy výkonný rotmistr, který je odpověden za pravidelné a včasné zásobování roty municí v boji. Jeho úkolem je:

sledovat stále spotřebu střeliva u čet a doplňovat podle potřeby munici v muničních výdejnách čet,

vyžadovat včas doplňky munice z muniční výdejny praporu.

Při provádění svého úkolu se nesmí spokojit jen přidělenými mu prostředky a musí využít každé vhodné příležitosti k tomu, aby doplnil zásoby munice jak v muniční výdejně roty, tak i v muničních výdejnách čet. Zásadně musí být doplněny zásoby munice ve všech muničních výdejnách vždy, jakmile je vydána polovina munice.

Velitel muniční výdejny roty umístí ji v prostoru určeném velitelem roty, zařídí pozorování a obranu roty proti letadlům a proti ÚV., vyhledá

skryté cesty pro nosiče munice k muničním výdejním čet a skrytou cestu k muniční výdejně praporu pro muniční vozy a káry. Určí úkoly nosičů munice. Musí udržovat stálý styk s muničními výdejními čet, musí znát předvídaná místa muniční výdejny praporu a čas přesunu této výdejny z jednoho místa do druhého. Provádí obhlídku terénu vpředu, určuje nová místa pro muniční výdejnu roty a cestu přesunu. Přesuny řídí tak, aby byl s muničními výdejními čet ve stálém spojení zrakem. Vždy musí mít přesné zprávy o počtech munice i u čet, a proto vede přesný záznam příjmu a vydání munice. Večer anebo v nařízeném čase hlásí veliteli roty počty munice vydané, spotřebované a zbývající.

V muniční výdejně roty se provádí i plnění zásobníků, menší opravy zbraní a výměna poškozených součástí zbraní.

Také v ruské armádě jsou velitelé povinni pečovat o pravidelné a včasné zásobování municí a všemi potřebami pro boj svých jednotek; způsob provedení je však jen jeden, kdežto u nás je možností několik. Velkou část odpovědnosti za pravidelný chod zásobování municí u roty nese u ruské pěší roty velitel muniční výdejny roty, výkonný rotmistr, kdežto u nás je řízením chodu zásobování municí zatěžován stále velitel roty, jistě na újmu svých ostatních povinností v boji.

Na obrázku jsou nápadné některé rozdíly při zásobování u nás a v ruské armádě. Především je to ta okolnost, že kdežto u nás jest u roty jen jedna muniční výdejna, která ještě nemusí být podle ustanovení předpisu P-I-3 vždy zřízena, má již každá pěší četa ruské armády vždy svou muniční výdejnu; muniční výdejnu zřizuje vždy i rota a podle potřeby zřídí ještě předsunutou muniční výdejnu. Muniční výdejna praporu jest zřizována rovněž.

Také ve vzdálenostech muničních výdejen od palebného sledu se jeví velké rozdíly. Muniční výdejna naší roty může být zřízena při útoku v hloubce nejvýše 400 m (hloubka sestavy roty při útoku), kdežto u ruské pěší roty jsou v této hloubce umístěny muniční výdejny čet; předsunutá muniční výdejna roty je zřizována v hloubce až 1 km, muniční výdejna roty v hloubce až 2 km a muniční výdejna praporu v hloubce až 4 km. Je pochopitelné, že jako u nás, nejsou ani v ruské armádě tyto vzdálenosti neměnitelné a že vzdálenost muničních výdejen od palebného sledu závisí zase hlavně na terénu a na situaci roty. Větší vzdálenosti muničních výdejen zvětšují dobu potřebnou k donášení munice do palebného sledu, ale naopak je tím usnadněn výběr vhodného místa pro muniční výdejnu roty, vyhovujícího podmínce, aby byla chráněna před nepřátelskou pěchotní palbou a pozorováním a aby měla skryté přístupy.

Bohužel nejsou v článku uvedeny žádné podrobnosti o vybavení muničních výdejen personálem. Jisté je, že podobná organizace muničních výdejen vyžaduje dosti velkého počtu mužstva, o které se zmenšují počty mužstva určeného pro boj, tedy nevýhoda, na kterou jsem poukázal při zřizování zvláštních skupin nosičů munice od záložních jednotek i u nás. Zřizovat muniční výdejny čet považuji v každém případě za zbytečné.

Celkový způsob zásobování municí u ruské pěší roty v útočném i obranném boji je asi tento:

Velitel roty určí přibližně před zahájením boje, kde má být muniční výdejna roty zřízena; velitelé čet odešlou k veliteli muniční výdejny roty bez dalších rozkazů 1—2 vojíny. Výkonný rotmistr zřídí na udaném místě muniční výdejnu roty, v níž kromě jeho personálu jsou umístěny i muniční

vozy a muniční káry přidělené rotě praporem. Je-li místo muniční výdejny vzhledem k terénu a situaci příliš vzdáleno od čet, zřídí velitel muniční výdejny rotu ihned ve vyhovující vzdálenosti předsunutou muniční výdejnu rotu a dá tam dopravit část munice z muničních vozidel. Pomocí nosičů munice udržuje stálý styk s muničními výdejny čet a podle potřeby doplňuje jak munici čet, tak i munici v předsunuté muniční výdejné rotě. Prázdná muniční vozidla odesílá k naplnění do muniční výdejny praporu.

Jaké výhody a nevýhody má tento způsob úpravy zásobování municí u pěší roty v boji?

Hlavní výhodou je to, že zásobování municí je prováděno automaticky, bez zvláštních zásahů velitele praporu, velitelů rot a velitelů čet; je řízeno stále výkonným rotmistrem, čímž se ušetří hlášení potřeby munice a vydávání rozkazů k doplnění munice od velitelů. Doplnění munice je u všech jednotek pravidelné, takže nemůže nastat případ, aby jednotky zůstaly bez munice nebo aby trpěly nedostatkem střeliva. Časově je provedení podobné našemu případu, kdy jak velitel praporu, tak i velitel roty mají zřízeny muniční výdejny se zvláštními, předem určenými skupinami nosičů.

Nevýhodou ruského způsobu zásobování municí jest, že část mužstva roty je vždy odňata boji, i když snad nenastane během boje potřeba municí u jednotek palebného sledu doplňovat, jako tomu bude snad při útoku za mohutné podpory zbraní palebné základny, dělostřelectva, tanků a letectva.

Podle mého názoru je tento způsob zásobování municí u pěší roty v boji sice těžkopádnější, ale také spolehlivější, než řada možností předvídaná našimi předpisy, z nichž si může každý velitel vybrat a spoléhat na to, že v čas nutnosti to již nějak zařídí. V tom vidím i hlavní nebezpečí volnosti, kterou dávají naše předpisy co do úpravy zásobování municí v boji našim velitelům.

Ve francouzské armádě jsou zásady pro zásobování pěších jednotek municí v boji celkem stejné jako u nás, ale klade se větší důraz na použití zvláštních obrněných motorových vozidel k tomuto účelu, a to na dopravu munice až do palebného sledu.

A závěr všeho toho pro nás?

Především nespolehejme nikdy na to, že jednotka vystačí při zjednávání dotyku a při útoku se svou municí 1. sledu až do dosažení určitého cíle nebo určitého prostoru, kde by bylo doplnění munice snadno proveditelné. Podobně nemůžeme počítat jako s pravidlem s tím, že provedeme doplnění munice u bojujících jednotek v noci. Vývoj boje nezávisí jen na nás a na našich přípravách, nýbrž také na činnosti nepřitele, a bylo by chybou se domnívat, že průběh útoku nebo boje vůbec bude vždy tak hladký, jak bychom si přáli.

Nespolehejme dále na to, že družstva zahájí palbu z lehkých kulometů vždy teprve ve vzdálenosti 600 m od nepřitele; tak na příklad by bylo při zjednávání dotyku rotou prvního sledu chybné počítat s tím, že čelní družstva, podporovaná zvláště při začátku boje jen částí těžkých kulometů praporu a částí doprovodných zbraní, budou v palbě nepřátelské pěchoty postupovat až na 600 m k nepříteli bez vlastní palby. Má-li družstvo v lehkém kulometu zbraň, jejíž palba je podle předpisu P-I-2, čl. 19 dostatečně přesná i na střední dálky, nemůžeme od družstva žádat, aby

použilo palby lehkého kulometu k podpoře svého postupu a k podporování postupu sousedních družstev teprve od 600 m; bylo by to nejen nesprávné, ale podle válečných zkušeností se nedá něco podobného vůbec očekávat.

Zásobování municí jednotek palebného sledu musíme vždy připravit. Hlavním požadavkem roty je, aby byly doplňky munice dopraveny vždy péčí velitele praporu až do muniční výdejny roty, ať se to již děje jakýmkoliv způsobem, t. j. obrněnými vozidly, v příznivém terénu přímo muničními vozidly praporu nebo nosiči munice praporu.

Doprava munice z muniční výdejny praporu do muniční výdejny roty bude někdy snazší (terén členitý a pokrytý), někdy obtížnější (terén rovný a holý). Podle toho musí velitel praporu předvídat a určit způsob dopravy munice do muničních výdejen rot, který může být rozmanitý. Naopak bude však donášení munice z muniční výdejny roty k četám palebného sledu vždy obtížné, protože bude prováděno nejčastěji v účinné palbě nepřátelských pěchotních zbraní; musí být proto u roty zřízena vždy muniční výdejna s nutným počtem nosičů munice. Vždyť konečně může být i těchto vojinů použito v čas nutné potřeby k boji.

Jedině tak můžeme mít jistotu, že doplňky munice budou bojujícím jednotkám včas dodány, kdežto zanedbání těchto příprav a nutnost improvizovat donášení munice do palebného sledu teprve v čas nutné potřeby může mít pro výsledek boje následky jistě neočekávané a nežádoucí.

Konečně není snad zbytečné znovu připomenout, že zvýšené spotřebě munice v boji a obtížím v zásobování municí při dnešní mohutnosti palby pěchoty odpovídá nejlépe způsob zásobování municí jednotek pěchoty zvláštními obrněnými vozidly; zdokonalují-li se stále zbraně pěchoty a stupňuje-li se jejich výkonnost a tím i spotřeba munice pro ně, musíme dát pěchotě i nové výkonnější prostředky k zásobování těchto zbraní municí, nemá-li jejich dokonalost ztratit svůj význam pro nemožnost využít plně jejich mohutnosti palby.

Stábní kapitán pěch. František Ř í d k ý:

Návod ke střelecké průpravě kanonem PÚV.

Cílem střeleckého výcviku u kanonu PÚV. je vycvičit obsluhu tak, aby každá vypálená rána zasáhla cíl. Tohoto střelecky maximálního požadavku možno dosáhnout vhodně volenou metodickou průpravou.

Střelecký výcvik můžeme rozdělit všeobecně na střeleckou průpravu a na střelbu.

Při střelecké průpravě doporučuji tento postup:

- 1) Obeznamení s vlastnostmi ÚV. a miřidly kanonu.
- 2) Především je to průprava v obsluhování odměrového a námero-
vého řídidla. Při této průpravě se má dosáhnout mechanické jistoty v ovládání pohybu hlavně odměrovým a námerovým řídidlem.

Toto cvičení provádíme s počátku na průpravném terči s ukazovačkou (možno použít průpravného terče a ukazovačky kulometných rot pro výcvik v rozsevu). Terč se postaví 10 m před kanon. Střelec s počátku nezaměřuje optickým hledím, nýbrž pohledem mimo optické hledí podél